

Барсукова Н.С.

Аспірантка кафедри теорії та методики професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Професійна підготовка майбутнього вчителя музики висуває суттєві вимоги до рівня їхньої виконавської майстерності. Втім, аналіз науково-педагогічних джерел засвідчив відсутність глибокого наукового підґрунтя, здатного забезпечити ефективні педагогічні умови формування виконавської майстерності студентів навчально-виховному процесі вищої школи.

Дослідники приділяють увагу висвітленню змісту та засобів формування окремих видів виконавської майстерності вчителя музики (І. Мостова, Г. Ніколаї, Г. Падалка), елементів виконавської техніки (О.Андрейко, Л. Лабінцева), його професійно важливих та особистісних якостей (І. Коваленко, І. Сипченко, Т. Смирнова, О. Щолокова). Недостатньо обґрунтовуються педагогічні умови формування виконавської майстерності майбутніх учителів музики як цілісного явища. **Мета** статті полягає в обґрунтуванні змісту педагогічних умов формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики.

Виклад основного матеріалу: Аналіз словникової літератури засвідчив, що поняття «умова» тлумачиться, як 1) обставина, від якої що-небудь залежить; 2) правила, встановлені в якій-небудь області життя, діяльності. На підставі аналізу наукових джерел (Ю.Бабанський, Н.Іпполітова, А.Найн, Н.Стерхова) педагогічною умовою вважаємо систему педагогічного впливу, представлену сукупністю психологічних та педагогічних факторів (прийомів, форм, методів), яка забезпечує ефективне формування виконавської майстерності майбутніх учителів музики.

Під виконавською майстерністю майбутнього вчителя музики розуміємо інтегративну складову його професійної майстерності, що складається з *особистісно-професійного* (музикальність, виконавська надійність, спрямованість на музично-професійну діяльність), *теоретичного* (музично-професійні знання про зміст та засоби музично-виконавської та музично-педагогічної діяльності) та *операційно-технічного* (музично-виконавські, музично-інтелектуальні та артистичні уміння) компонентів.

Перша педагогічна умова вимагає стимулювання навчально-професійної мотивації майбутніх учителів музики до вдосконалення їхньої виконавської майстерності. Для її реалізації стає необхідним стимулювання навчальної та пізнавальної мотивації студентів до формування виконавської майстерності, які забезпечують сталість і ґрунтовність широкого фронту мотиваційної сфери, що відбувається на підставі навчально-пізнавальної та контекстної діяльності студентів.

Друга педагогічна умова потребує організації засвоєння інтегрованого змісту виконавської майстерності майбутніх учителів музики на основі електронного посібника (ЕП), що надає відомості про основи музично-виконавської діяльності,

розкриває зміст особистісних та професійних цінностей вчителя музики, музично-педагогічні та музично-психологічні знання, необхідні для успішної виконавської діяльності, розуміння емоційних станів під час концертних виступів. Розробка й упровадження ЕП у процесі викладання музично-педагогічних дисциплін (вступ до спеціальності, хорове диригування, постановка голосу, основний музичний інструмент, методика музичного виховання, музична педагогіка) дозволяє студентам систематизувати вже набуті знання про виконавську майстерність з різних дисциплін та отримати нові.

Третя педагогічна умова передбачає використання елементів контекстного навчання. Виявлено, що становлення виконавської майстерності майбутнього вчителя музики відбувається у вигляді: а) *репродуктивної* діяльності відтворення музичного тексту як семіотичної системи, що забезпечує індивідуальне присвоєння нотної інформації; б) *реконструктивної навчально-професійної* діяльності з метою усвідомлення естетично-морального смислу, особистісного включення студента в образну сферу музичного твору; в) *творчої* діяльності, що характеризується застосуванням принципово нових підходів до вирішення навчально-професійних проблем, варіативним використанням у навчально-професійній виконавській діяльності всієї сукупності теоретичних знань і практичних умінь, проведення самоаналізу власної виконавської діяльності, перехід особистісних смислів в естетичні та морально-професійні цінності, досягнення інсайтно-креативного рівня, пов'язаного з осягненням нового; вмінь саморегуляції.

Висновки. Отже ефективність формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики підвищується, якщо в процесі професійної підготовки буде реалізовано педагогічні умови, які передбачають: 1) послідовне стимулювання навчально-професійної мотивації майбутніх учителів музики на вдосконалення виконавської майстерності, 2) поетапна організація засвоєння інтегрованого змісту виконавської майстерності майбутніх учителів музики на основі електронного посібника; 3) використання елементів контекстного навчання з метою засвоєння досвіду репродуктивної (відтворення музичного тексту); реконструктивної (інтерпретування смислу) та творчої (утвердження професійних та духовних цінностей) діяльності майбутніх учителів музики.

Перспективою подальшого дослідження є аналіз педагогічної практики формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики.

Література:

1. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности. / Е.П.Ильин. – СПб.: Питер, 2009 – 434 с.